

Barn kan, naar det har fyldt sit 13de Aar, fuldstændigt udskrives af Skolen og faae det nødvendige Vidnesbyrd derom meddeelt, saafremt dets Forældre eller Børge forlange det, og Skolens Foresatte ansee det for værdigt dertil", da er der i sidste Henseende en anden Redaction i § 3 i Lovforslaget, saaledes som det endeligt vedtoges af Rigsdagen, forsaavidt det der hedder: „naar Barnet ansees for at have opnaaet det Maal af Kundskaber og Færdigheder, til hvilket Skolen bør føre Børnene.“ Forhandlingerne i Landstinget vise, at man lagde megen Vægt paa denne forandrede Redaction, hvorefter der ikke skulde være Spørgsmaal om, hvorvidt et Barn paa 13 Aar havde vist Flid og Fremgang i Forhold til dets Alder, men om det, ved at udskrives af Skolen med det 13de Aar, kunde i Forhold til dets Gyner og Flid ansees for at have naaet det Maal, hvortil Skolen efter dens nuværende Ordning skal føre Børnene, hvilket Sidste er væsentlig forskjelligt fra det Første. Hvad den sidste Paragraph, nu § 3 — tidligere § 4 — angaaer, hvorefter Barnet med det 14de Aar skulde kunne forlanges udfrevet af Skolen, da indeholdes ogsaa heri en Afvigelse fra det sidste Gang af Landstinget redigerede og af Rigsdagen vedtagne Forslag. Det Tillæg, hvortil det hed, at Barnet ikke uden lovbegrundet Hjemmel maatte i det sidste Aar have forsomt over $\frac{1}{10}$ af de Dage, hvorpaa det skulde have besøgt Skolen, findes nemlig ikke i det nu foreliggende Forslag. Dette Tillæg gik, som det vil sees, ud paa dog endnu, midt under den Forandring, der unegteligt vilde foregaae, at knytte Lovforslaget noget nærmere til den hele Tankegang, hvorpaa Skolevæsenet hidindtil hos os har hvilet og som man dog neppe ved en saadan lille Tillægslov vil finde det hensigtsmæssigt at forandre i sit Grundvæsen (Lindberg: Maa jeg bede om Ordet.). Saaledes forholder det sig altsaa med Besskaffenheden af dette Lovforslag og den historiske Udvikling af dets Skikkelse. Selv saaledes som det endelig blev vedtaget, opnaaede det, som jeg allerede har bemærket, ikke kongelig Sanction. Hvad nu Bestemmelserne i Forslaget, saaledes som det nu foreligger, angaaer, da har jeg allerede

med Hensyn til § 1 tilladt mig at bemærke, at jeg under enhver Omstændighed efter det tidligere Passerede maa antage, at den ikke vil kunne sættes igjennem. Man vil erindre, at der under de sidste Forhandlinger reiste sig mange Betæneligheder derimod, og at disse ledede til, at Forslaget heller ikke engang blev vedtaget her i Thinget. Hvad § 2 angaaer, da antager jeg, at man ogsaa maa lægge en del Vægt paa denne, hvorved et flinkt og begavet Barn allerede med det 13de Aar kan opnaae denne Fritagelse for Skolen. Dette er jo unegteligt ogsaa et vist Brud paa den nu gjældende Tingenes Ordning (Grundtvig: Maa jeg bede om Ordet.); men jeg kan dog ikke finde Andet, end at, naar det af virkelig competent Dommere bestodes, at Barnet har naaet den fornødne Kundskab, var der intet Væsentligt at indvende imod, at der kunde gives Frihed for det til at udtræde af Skolen, saa at der navnlig ikke gjordes den Fordring, som er opstillet i Skoleanordningen, at Barnet skulde møde nogle Gange til Prøve i Skolen, hvilket i flere Henseender vilde være besværligt og neppe nødvendigt. — Med Hensyn til § 3, da er den, saaledes som den nu foreligger, uden nogetsomhelst Tillæg, navnlig uden det, som af Landstinget blev gjort og som senere blev vedtaget i Folkethinget, unegteligt et meget stort Spring fra den nu gjældende Tilstand. Jeg kan, som jeg yttrede, finde det snse naturligt, at man kunde lade 14 Aars Alderen for den mere begavede Dreng synke ned til 13 Aars Alderen, saaledes som i det foreliggende Lovforslag; jeg kan ogsaa finde, at det er meget for vidtgaaende, naar man efter den nuværende Tingenes Ordning vil gjøre Fordring paa at beholde et Barn eller en Børn, kan man gjerne kalde det, til det 18de Aar, hvor først det Tidspunkt indtræder, da man kan fordre det udtaget af Skolen — jeg troer, at dette hverken er til Fordeel for de Paagjældende selv eller for Skolen — men det forekommer mig dog paa den anden Side, at det vilde være et meget for stort Spring, paa hvilket da heller ikke Landstinget, hvad jeg alt har bemærket, har villet indlade sig — uden videre at kaste de fire Aar bort og saaledes erkjende, at 14 Aars Alderen, der tidli-